

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΚΟΣΜΟΣ	ΤΑΣΕΙΣ	ΓΝΩΜΕΣ
----------------	------	----------	--------	--------	--------

Με στάση πληρωμών προειδοποιεί η τρόικα

Η 5η δόση του Μνημονίου Ι θα δοθεί μόνον εάν μετατραπεί σε η 1η δόση του Μνημονίου ΙΙ

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

«Πρέπει να ξεπεράσετε τις κόκκινες γραμμές, γιατί αλλιώς κινδυνεύετε με στάση πληρωμών». Αυτό είναι επί της ουσίας το τελεσίγραφο που επέδωσαν τα στελέχη της τρόικας στην κυβέρνηση και της έδωσαν προθεσμία έως το βράδυ της Κυριακής για να άρει τα «δεν» που έθετε έως σήμερα σε ό,τι αφορά τις απολύσεις προσωπικού στο Δημόσιο και τις αποκρατικοποιήσεις, ώστε να βρεθεί μια λύση στο άμεσο πρόβλημα της καταβολής της πέμπτης δόσης και στο μεσοπρόθεσμο πρόβλημα, που είναι η χορήγηση ενός νέου πακέτου βοήθειας.

Η πέμπτη δόση του δανείου, ύψους 12 δισ. ευρώ, που ήταν προγραμματισμένη να καταβληθεί τον Ιούνιο, όπως και οι επόμενες, είναι στον «αέρα» γιατί, ως έχουν σήμερα τα πράγματα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο δεν μπορεί να την καταβάλει, όση καλή διάθεση κι αν έχει ο Ντομνίκ Στρος-Καν.

Σύμφωνα με το καταστατικό του, το ΔΝΤ δεν μπορεί να εγκρίνει την καταβολή δόσης ενός δανείου που βαίνει

Ζητούν υποθήκες, που θα συνδεθούν με κάποιο τρόπο με τις αποκρατικοποιήσεις και συναίνεση από τα κόμματα εξουσίας.

προς τη λήξη του, εάν εντός των επόμενων 12 μηνών από την εκταμίευσή της, η χώρα δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσει το χρέος της και από τις αγορές. Είναι, πλέον, σαφές ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται να επιστρέψει στις αγορές το 2012. Η Ελλάδα θα εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται από τους επενδυτές ως χώρα υπό πτώχευση, πρωτίστως εξαιτίας της αδυναμίας της κυβέρνησης να εφαρμόσει το πρόγραμμα διάσωσης και, δευτερευόντως, όπως είχε προβλέψει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εξαιτίας της συμφωνίας Γερμανίας - Γαλλίας στην Ντοβίλ για συμμετοχή ιδιωτών στο κόστος διάσωσης ενός κράτους.

Κατά συνέπεια, το πρώτο Μνημόνιο de facto έχει λειώσει και η χώρα εξαρτάται πλέον από το εάν και πότε θα συμφωνηθεί ένα δεύτερο Μνημόνιο. Συνοψίζοντας, όπως έλεγε στην «Κ» στέλεχος του οικονομικού επιτελείου, η 5η δόση του Μνημονίου Ι θα καταβληθεί μόνον εάν καταστεί η 1η δόση του Μνημονίου ΙΙ.

Ενα από τα επικρατέστερα σενάρια προβλέπει ότι το Μνημόνιο ΙΙ θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εναπομείναντα 50 από τα 110 δισ. ευρώ του πρώτου

δανείου, και να συμπληρωθεί με νέα διμερή δάνεια, ύψους 50 - 60 δισ. ευρώ. Ετσι, μπορούν να καλυφθούν και οι δανειακές ανάγκες της χώρας για τα έτη 2012 - 2013.

Επίσης, επιδιώκεται να ενσωματωθούν στο νέο πρόγραμμα η επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής και η μείωση του επιτοκίου για τις δόσεις που έχουν ήδη καταβληθεί.

Το Μνημόνιο ΙΙ θα περιλαμβάνει πολύ αυστηρούς όρους. Σύμφωνα με πληροφορίες, την Παρασκευή, τα στελέχη της τρόικας έθεσαν ευθέως θέμα απολύσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα σε συνδυασμό με κατάργηση δημόσιων φορέων. Ζήτησαν επίσης το τολμηρές αποκρατικοποιήσεις και ταχείες αποκρατικοποιήσεις, με τη ΔΕΠΑ, τον ΟΤΕ και το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, εντός του έτους. «Χρειάζεται ένα πρόγραμμα με στιβαρά μέτρα και εντυπωσιακές πολιτικές, για να στείλει και μήνυμα στις αγορές», λέει αρμόδιος κοινοτικός παράγων. Το συνολικό πακέτο μέτρων για την περίοδο 2011 - 2015 παραμένει στα 26 δισ. ευρώ. Ωστόσο η τρόικα ζητεί να υπάρξει μεταφορά μέτρων από τα επόμενα έτη στο 2011, ώστε να καλυφθεί η απόκλιση των 6,5 - 7 δισ. ευρώ και να δημιουργηθούν το συντομότερο δυνατόν πρωτογενή πλεονάσματα.

Επίσης, ζητούν υποθήκες, που θα συνδεθούν με κάποιο τρόπο με τις αποκρατικοποιήσεις (η νομική μορφή αναζητείται). Τέλος, ζητούν συναίνεση, τύπου Πορτογαλίας, από τα δύο κόμματα εξουσίας. Και όλα αυτά πρέπει να συνομολογηθούν και να «τρέξουν» εντός του Ιουνίου, ώστε να μην ενσκήψει ταμειακό πρόβλημα. Αυτό δεν είναι δεδομένο, ακόμη κι αν η ελληνική πλευρά αποδεχθεί τους όρους. Η Ευρώπη παραμένει διχασμένη ως προς το εάν πρέπει να δοθεί νέο πακέτο, ενώ η Γερμανία δεν έχει εγκαταλείψει ακόμη την ιδέα της επιμήκυνσης.

Ετσι, το οικονομικό επιτελείο προετοιμάζεται με εκδόσεις εντόκων να ενισχύσει τα ταμειακά του διαθέσιμα ώστε να αντιμετωπίσει τυχόν καθυστερήσεις. Τον Ιούνιο το πρόβλημα είναι αντιμετωπίσιμο, γιατί δεν υπάρχουν λήξεις ομολόγων. Από τον Ιούλιο και μετά, ωστόσο, τα πράγματα γίνονται δύσκολα.

Οι συζητήσεις με την τρόικα θα συνεχιστούν όλο το Σαββατοκύριακο. Το ελληνικό θέμα θα συζητηθεί επίσης στο Eurogroup, που συνεδριάζει αύριο στις Βρυξέλλες, με τη συμμετοχή και του γενικού διευθυντή Νομισματικού Ταμείου, Ντομνίκ Στρος-Καν, αν και δεν περιλαμβάνεται στην επίσημη ατζέντα. Ωστόσο, μέχρι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, κυβέρνηση και τρόικα απέχουν πολύ από το να καταλήξουν σε συμφωνία.

Ζήτηση για παροχές που ανοίγει πριν από κάθε εκλογική αναμέτρηση. Και όσο πιο δύσκολη είναι η κατάσταση για την κυβέρνηση, τόσο μεγαλύτερες είναι οι υποσχέσεις. Το φθινόπωρο του 2003, ο Κ. Σημίτης παρουσίασε στη ΔΕΘ ένα πακέτο παροχών ύψους 1,5 δισ. ευρώ (τότε σχεδόν 1% του ΑΕΠ) σε μια απελπισμένη προσπάθεια να ανατρέψει

Όσο πιο δύσκολη είναι η κατάσταση για μια κυβέρνηση, τόσο μεγαλύτερες είναι οι υποσχέσεις και τα πακέτα που μοιράζει.

το αρνητικό κλίμα εν όψει των εκλογών του 2004. Αυτό δεν επετεύχθη, οι δαπάνες όμως που προκάλεσε το πακέτο (αυξήσεις αγροτικών συντάξεων, ΕΚΑΣ, μισθών στο Δημόσιο καθώς και προσλήψεις μεταξύ άλλων στη ΔΕΗ) επιβάρυναν τον προϋπολογισμό της επόμενης χρονιάς, και όσων ακολούθησαν. Το 2004 ήταν μια χρονιά υπερβολικών ελλειμμάτων, κυρίως λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, στα οποία όμως οι παροχές δεν είχαν ασήμαντη συμβολή. Και στο προεκλογικό 2007 σημειώ-

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Απολύσεις, καταργήσεις, περικοπές...

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Με σαφή προσανατολισμό τον περιορισμό του κράτους, η τρόικα πιέζει την κυβέρνηση για απολύσεις, κλείσιμο φορέων, κατάργηση της ρήτρας μονιμότητας στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, νέες περικοπές σε καταναλωτικές, λειτουργικές και μισθολογικές δαπάνες, αλλά και επιτάχυνση των αποκρατικοποιήσεων. Η κατάσταση φαίνεται να έχει φτάσει στο απροχώρητο, καθώς οι αποκλίσεις από τους φετινούς στόχους ανέρχονται πλέον σε 7 δισ. ευρώ (κατ' άλλους αγγίζουν τα 10 δισ.). Δεδομένου ότι από το σκέλος των εσόδων κανείς δεν περιμένει θαύματα, η τρόικα έχει καταστήσει σαφές τις τελεutαιες μέρες ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα σκληρά, που, όμως, θα φέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα, ενώ φέρεται να προτείνει τη σύσταση ειδικού φορέα που θα αναλάβει να «τρέξει» τις ιδιωτικοποιήσεις με επικεφαλής ξένους.

Από την άλλη πλευρά, το υπουργείο Οικονομικών προσπαθεί να ισορροπήσει σε ένα τεντωμένο σχοινί μεταξύ εκείνων που πρέπει να κάνει και εκείνων που δεν θέλει. Ο υπουργός Οικονομικών, κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, έχει επανειλημμένως δηλώσει ότι φέτος θα ληφθούν επιπλέον μέτρα ύψους

3 δισ. ευρώ και μόνο. Ετσι, για να καλυφθεί η «τρύπα» του 2011 που διαμορφώνεται στα 7 δισ. ευρώ, το οικονομικό επιτελείο σχεδιάζει να αντικαταστήσει μέτρα που έχει ήδη λάβει και δεν αποδίδουν, με νέα που θα φέρουν πιο γρήγορο και πιο σίγουρο αποτέλεσμα. Ταυτόχρονα, κάποια μέτρα που προβλέπονταν να εφαρμοστούν το 2012, θα επιβληθούν φέτος, όπως η επιβολή ειδικού φόρου στα αναψυκτι-

Η τρόικα ζητεί λήψη νέων μέτρων, καθώς οι αποκλίσεις από τους στόχους ανέρχονται μεταξύ 7 και 10 δισ. ευρώ.

κά, στο φυσικό αέριο και η αύξηση των τελών κυκλοφορίας.

Το «κενό» που υπάρχει, όμως, δεν φαίνεται ότι μπορεί να καλυφθεί με τέτοιες παρεμβάσεις και για τον λόγο αυτό στα νέα μέτρα, που είτε προωθεί η κυβέρνηση είτε πιέζει η τρόικα να εφαρμοστούν, περιλαμβάνονται:

1. Απολύσεις. Για να μειωθεί δραстικά το μισθολογικό κόστος, η τρόικα θεωρεί ότι έχει φτάσει πλέον η στιγμή των

απολύσεων. Η κυβέρνηση αντιστέκεται και ανακοίνωσε ότι θα περιορίσει στο μισό τις προσλήψεις των συμβασιούχων (θα γίνονται περίπου 25.000 προσλήψεις, αντί 50.000) εξοικονομώντας με αυτόν τον τρόπο περίπου 600 εκατ. ευρώ κατ' έτος. Πάντως, ένα πρώτο βήμα για να προχωρήσουν οι απολύσεις, είναι η διαφαινόμενη κατάργηση της ρήτρας μονιμότητας στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

2. Καταργήσεις φορέων. Η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί ότι θα προχωρήσει σε καταργήσεις και συγχωνεύσεις φορέων, καθώς και ότι σε όποιες περιπτώσεις καταργούνται φορείς δεν θα αναπληρώνονται οι θέσεις εργασίας. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν περίπου 1.500 φορείς του Δημοσίου, που κοστίζουν γύρω στα 2 δισ. ευρώ ετησίως. Αν και το σχέδιο αυτό υπήρξε στα πλαίσια της κυβέρνησης από την αρχή, μέχρι τώρα οι καταργήσεις φορέων, σύμφωνα με πληροφορίες, δεν ξεπερνούν τις 30. Στόχος είναι σε βάθος τετραετίας να παραμεινουν οι μισοί φορείς.

3. Ενταίο μισθολόγιο και περικοπές σε συμπληρωματικές ομοιότητες. Ακόμα είναι ασαφές το εάν η κυβέρνηση θα προλάβει να το εφαρμόσει από τον Ιούλιο όπως έχει δεσμευτεί. Σημαντική εξοικονόμηση δεν αναμένεται σε αυτήν τη

Τι θα συζητήσουν Μέρκελ και Στρος-Καν

Κρίσιμη για τις εξελίξεις στο θέμα της ελληνικής κρίσης χρέους είναι και η συνάντηση που έχουν σήμερα η κάγκελάριος Άγκελα Μέρκελ με τον κ. Στρος-Καν. Η στάση της κ. Μέρκελ θα είναι καθοριστική. Δημοσίευμα στο κυριακάτικο φύλλο της γερμανικής εφημερίδας Die Welt, επικαλούμενο ανώνυμες πηγές, υποστηρίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Γερμανία είναι έτοιμοι να δεχθούν ήπια σε εθελοντική βάση αναδιάρθρωση του χρέους της Ελλάδας, λόγω της «δραματικής επιδείνωσης της κατάστασης της χώρας». Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Γαλλία συνεχίζουν να είναι αρνητικές σε μια τέτοια προοπτική. Αξιοματούχος της γερμανικής κυβέρνησης υποστήριξε ότι δεν έχει ληφθεί τέτοια απόφαση.

Σύμφωνα με την Die Welt, η Κομισιόν μέχρι πρόσφατα εναντιωνόταν σε μια έστω ήπια και σε εθελοντική βάση αναδιάρθρωση του χρέους. Ωστόσο, υποστηρίζει η εφημερίδα, η στάση της άλλαξε υπό το βάρος των νεότερων στοιχείων για τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας. Ο κ. Γιούργκεν Σαρκ, μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ δήλωσε ότι μια αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους θα είναι καταστροφική για τη χώρα, αλλά και για την Ευρώπη.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», στη «μυστική» σύσκεψη του Λουξεμβούργου, όπου εξετάσθηκε η γερμανική πρόταση, ο κ. Ολι Ρεν δεν απέκλεισε μια τέτοια προοπτική, υπό την προϋπόθεση όμως ότι θα έχει εξασφαλισθεί χρηματοδότηση για την Ελλάδα για όσο διάστημα θα είναι εκτός αγορών. Πρόκειται για μια διαφορετική προσέγγιση από αυτή της Γερμανίας, η οποία θέλει την επιμήκυνση για να αποφύγει νέα χρηματοδότηση της Ελλάδας.

φάση, αλλά αργότερα. Στο ενιαίο μισθολόγιο θα περιληφθούν τελικά και οι εργαζόμενοι στις ΔΕΚΟ, ενώ η κυβέρνηση θα προχωρήσει συμπληρωματικά και στην εφαρμογή του καθεστώτος της μερικής απασχόλησης στο Δημόσιο και της παροχής άνευ αποδοχών αδειών για όσους οι επιθυμούν. Νέες περικοπές αναμένονται σε υπερωρίες και αμοιβές επιτροπών, αν και ούτε αυτό το μέτρο φαίνεται ότι θα αποφέρει μεγάλη εξοικονόμηση.

4. Περικοπή κοινωνικών επιδομάτων. Συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων, οι κοινωνικές παροχές ανέρχονται ετησίως σε περίπου 45-50 δισ. ευρώ. Η τρόικα πιέζει για δραстικό περιορισμό των κονδυλίων αυτών, δεδομένου ότι δεν είναι αποτελεσματικές οι κοινωνικές δαπάνες έτσι όπως διοχετεύονται. Στο υπουργείο Οικονομικών προωθούν την αλλαγή του συστήματος διανομής τους, από την οποία αναμένουν εξοικονόμηση της τάξης των 3-5 δισ. ευρώ στα επόμενα χρόνια.

5. Αποκρατικοποιήσεις. Η κυβέρνηση καλείται πλέον να επιταχύνει την εφαρμογή του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων που έχει ανακοινώσει και το οποίο περιλαμβάνει σε πρώτη φάση πώληση ποσοστών του ΟΤΕ, της ΔΕΠΑ, της ΔΕΗ, του ΟΠΑΠ κ.ά.

Η υπόγεια διασύνδεση παροχών, δαπανών και... εκλογών

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

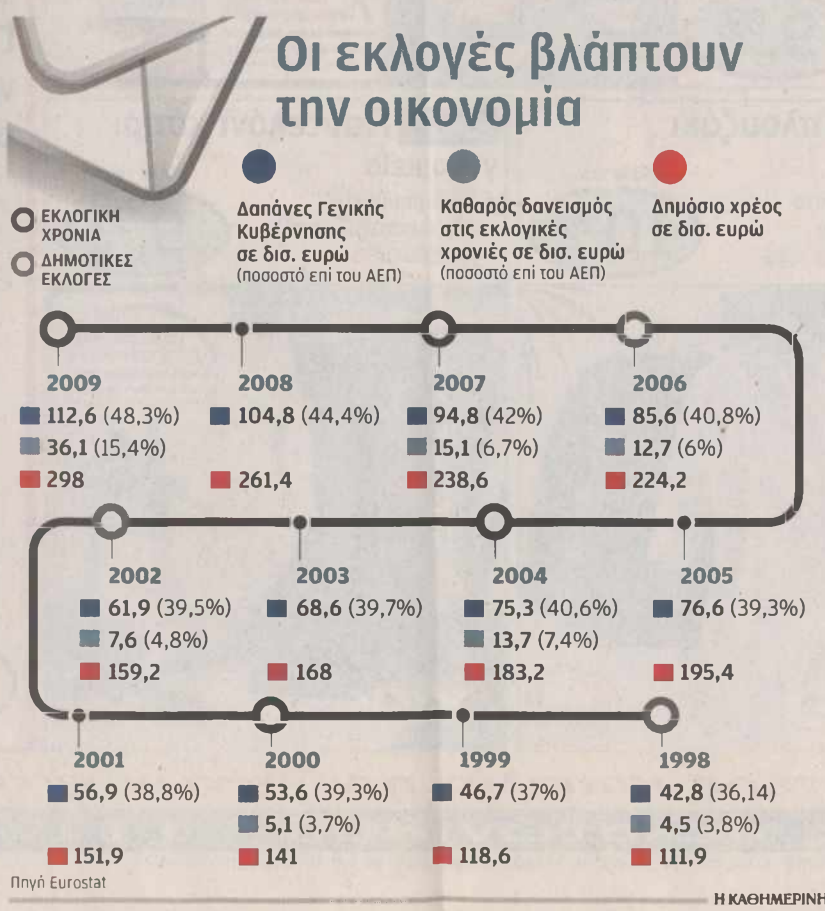
Το καλοκαίρι του 2007, ο τότε διοικητής της Τραπεζής της Ελλάδας, Ν. Γκαργκάνας, θεώρησε υποχρεωσή του να αντιταχθεί δημόσια στη δημοσιονομική καλάρωση, η οποία μετά την έξοδο από την επιτήρηση ήταν καθολικό αίτημα στους κόλπους του τότε κυβερνητικού κόμματος: «Δεν πρέπει να επιτρέψουμε στον πολιτικό κύκλο να επηρεάσει την οικονομία. Οποτε και εάν έχουμε εκλογές, δεν πρέπει να οδηγηθούμε σε αύξηση των δαπανών», είχε πει τότε ο διοικητής σε μια παρέμβαση δικών αποτελεσμάτων. Δύο μήνες αργότερα προκρίθηκαν εκλογές. Στην προεκλογική περίοδο, η κυβέρνηση Καραμανλή μοίρασε αφειδώς υποσχέσεις και χρήμα σε στρατιωτικούς, δικαστικούς πολύτεκνους και πυρόπληκτους. Η συνολική δαπάνη της γενικής κυβερνήσεως, όπως δείχνουν τα στοιχεία της Κομισιόν, σκαρφάλωσε εκείνο τον χρόνο σε ποσοστό του ΑΕΠ από το 2006.

Η δημοσιονομική καλάρωση του 2007 δεν αποτελεί εξαίρεση, αλλά τον κανόνα μιας εκλογικής χρονιάς. Αυτό δείχνουν τα δημοσιονομικά στοιχεία μιας εικοσαετίας, το αντιλαμβάνεται όμως κανείς και εμπειρικά, από τη συ-

ζήτηση για παροχές που ανοίγει πριν από κάθε εκλογική αναμέτρηση. Και όσο πιο δύσκολη είναι η κατάσταση για την κυβέρνηση, τόσο μεγαλύτερες είναι οι υποσχέσεις. Το φθινόπωρο του 2003, ο Κ. Σημίτης παρουσίασε στη ΔΕΘ ένα πακέτο παροχών ύψους 1,5 δισ. ευρώ (τότε σχεδόν 1% του ΑΕΠ) σε μια απελπισμένη προσπάθεια να ανατρέψει

Όσο πιο δύσκολη είναι η κατάσταση για μια κυβέρνηση, τόσο μεγαλύτερες είναι οι υποσχέσεις και τα πακέτα που μοιράζει.

το αρνητικό κλίμα εν όψει των εκλογών του 2004. Αυτό δεν επετεύχθη, οι δαπάνες όμως που προκάλεσε το πακέτο (αυξήσεις αγροτικών συντάξεων, ΕΚΑΣ, μισθών στο Δημόσιο καθώς και προσλήψεις μεταξύ άλλων στη ΔΕΗ) επιβάρυναν τον προϋπολογισμό της επόμενης χρονιάς, και όσων ακολούθησαν. Το 2004 ήταν μια χρονιά υπερβολικών ελλειμμάτων, κυρίως λόγω των Ολυμπιακών Αγώνων, στα οποία όμως οι παροχές δεν είχαν ασήμαντη συμβολή. Και στο προεκλογικό 2007 σημειώ-

νοντα υπερβάσεις δαπανών και υπερβολικά ελλείμματα. Το Ελεγκτικό Συνέδριο μιλάει στην έκθεσή επί του ισολογισμού για «απόκλιση δαπανών, που είτε δεν είχαν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό είτε «πραγματοποιήθηκαν καθ' υπέρβαση των εγγεγραμμένων πιστώσεων». Τις υπερβάσεις τις παραδέχεται και ο τότε υπουργός Γ. Αλογοσκούφης στο βιβλίο του, γράφοντας: «Δυστυχώς, μετά το 2006 οι δημόσιες δαπάνες ως ποσοστό επί του ΑΕΠ διευρύνθηκαν και πάλι». Και θα πρέπει να σημειωθεί, ότι αυτά ήταν μια εκλογική αναμέτρηση στην οποία η κυβέρνηση ήταν αδιαφιλονίκητο φαβορί. Το πολιτικό σύστημα ωστόσο παρέμεινε όμηρος της παθογενείας του, και τα τριχίλια στους πυρόπληκτους ήταν απλώς το κερασάκι στην τούρτα.

Από την πορεία των δημοσίων δαπανών μέσα στον χρόνο προκύπτει ότι αυτές αυξάνονται ιδιαίτερα στις εκλογικές χρονιές, με μοναδική εξαίρεση το 1996. Τείνουν επίσης να αυξάνονται και σε χρονιές δημοτικών εκλογών. Σε αυτό συμβάλλουν το κόστος των ιδίων των εκλογών, η έξαρση της πελατειακής συμπεριφοράς στην προεκλογική περίοδο (διορισμοί, εξυπηρετήσεις διευκολύνσεις) αλλά και οι υποσχέσεις για παροχές, οι οποίες αν έ-

χουν νόμιμο χαρακτήρα, προστίθενται στις δαπάνες των επόμενων ετών. Ετσι, ο κανόνας είναι, μετά μια εκλογική χρονιά, οι δαπάνες της κυβέρνησης να εκκινούν από εμφανώς υψηλότερη αφετηρία απ' ό,τι ένα χρόνο νωρίτερα. Όπως δείχνει μελέτη της Eurobank Research (2006) για τις αποκλίσεις στην εκτέλεση του προϋπολογισμού, μεγαλύτερες αποκλίσεις στο πρωτογενές ισοζύγιο του Τ.Π. σημειώνονται τα εκλογικά έτη 1985, 1989, 1993, 2004. Τα εκλογικά 2000 και 2004 η απόκλιση των τακτικών δαπανών από τον στόχο είναι μεγαλύτερη του 7%.

Το εκλογικό 2009 συμπίπτει όλοι οι «δαιμονες» στις πολιτικές επιρροές στον οικονομικό κύκλο. Η έκρηξη των δαπανών είναι της τάξης του 4% του ΑΕΠ, από παροχές και εξυπηρετήσεις (π.χ. στους αγρότες) καθώς η Ν.Δ. προσπαθεί να επηρεάσει θετικά το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών του Ιουνίου, ως πρόκριμα για τις εθνικές εκλογές. Με τον φόβο του πολιτικού κόστους, η νέα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ μοιράζει επιδόματα (προεκλογικές δεσμεύσεις) και αφήνει στην προεκλογική του μακαριότητα τον εισπρακτικό μηχανισμό. Αυτά συμβαίνουν εν μέσω διεθνούς κρίσης και ύφεσης, με τη γνωστή κατάληξη.